



Nobelkomiteens sammensetning og virke

Taler
Berit Ås

Dato
18 oktober 1973

Sted
Stortinget

Omstendigheter
utdelingen av Nobel fredspris for 1973

- 1 Tildelingen av årets fredspris til Henry Kissinger har vakt bestyrtelse i vide kretser. Kissinger har etter vår mening ikke, «verkat mest eller bäst för folkens förbrödrande», som det står i Nobels testament, når krigen i Vietnam fremdeles raser, og når det etter at Paris-avtalen ble inngått, har falt flere vietnamesere i
- 5 kamp enn det falt amerikanske soldater i løpet av de 12 år som USA deltok aktivt i krigen i Vietnam.

- Nobelkomiteens avgjørelse må få til følge at Stortinget snarest tar Nobelkomiteens sammensetning og virker opp til debatt. For det første må vi
- 10 kreve at komiteen har en sterkere verdensorientert forståelse av problemene krig og fred. Vår tids kriger utkjempes så å si uten unntak i utviklingslandene, på de fattiges jord.

- Kamp mot nykolonialisme og kriger med amerikansk deltakelse blir stadig
- 15 oversett, og det synes å være en generell tendens til å unngå å oppnevne komited medlemmer som forholder seg kritisk til stormaktene.

- For det andre reiser spørsmålet seg om hva slags fredsforståelse som bør ligge til grunn for komiteens virksomhet. For det tredje viser det seg at den typiske
- 20 fredsprisvinner er hvit, mann, kommer fra et vestlig land, er godt utdannet og tilårskommen. På mange måter likner denne prisvinner komiteens medlemmer. For å bøte på dette bør muligens en internasjonal sammensetning overveies.

- For å rette opp det for vårt lands anseelse i uheldige vedtak som Nobelkomiteen
- 25 nå har gjort, er det vår oppfatning at Stortinget bør gi sin støtte til den aksjon som vil gi en pris til den selvskrevne kandidat Helder Camara. For å ta stilling til dette og til en nødvendig reorganisering av Nobelkomiteen vil Sosialistisk

30 Valgforbund henstille til Stortingets presidentskap å forberede en ekstraordinær
debatt om retningslinjene for Nobelkomiteens sammensetning og virke. For å
gjøre denne reorganisering lettere vil vi antyde at komiteens nåværende
medlemmer bør overveie å trekke seg fra sine verv.

35 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/nobelkomiteens-sammensetning-og-virke>

40

45

50

55

60

65